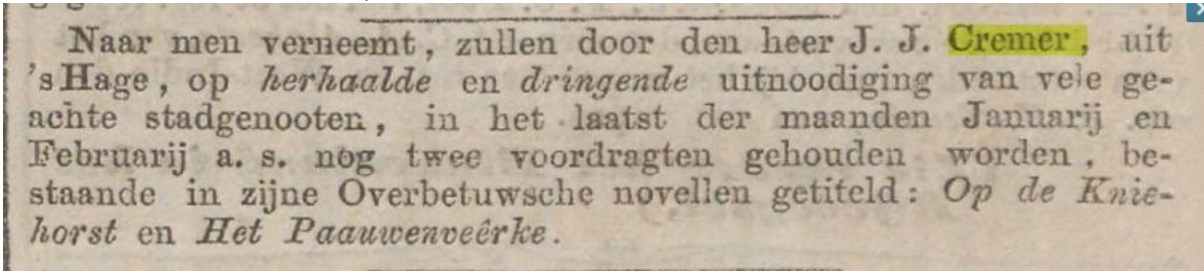

Voordrachten van J.J. Cremer in 1867.

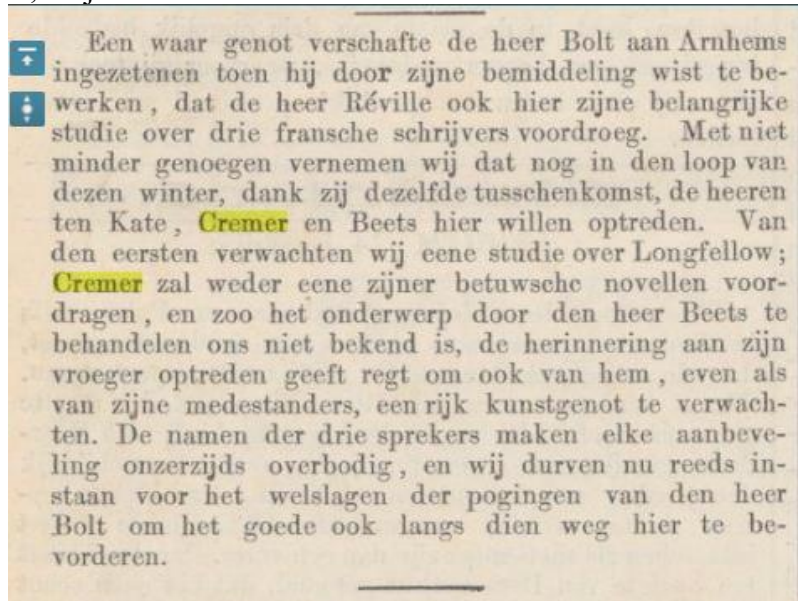
Volgens Sander hield Cremer in 1867 twintig voordrachten. Dat leverde hem 4000 gulden op. Zoals blijkt uit het kasboek van Cremer over de jaren 1867-1870.

Nieuwe Rotterdamsche courant, 28 december 1866:

Naar men verneemt, zullen door den heer J. J. Cremer, uit 's Hage, op *herhaalde en dringende* uitnoodiging van vele geachte stadgenooten, in het laatst der maanden Januarij en Februarij a. s. nog twee voordragten gehouden worden, bestaande in zijne Overbetuwsche novellen getiteld: *Op de Kniehorst* en *Het Paauwenveérke*.

Arnhemsche courant, 15 januari 1867:

Een waar genot verschaft de heer Bolt aan Arnheems ingezetenen toen hij door zijne bemiddeling wist te bewerken, dat de heer Réville ook hier zijne belangrijke studie over drie fransche schrijvers voordroeg. Met niet minder genoegen vernemen wij dat nog in den loop van dezen winter, dank zij dezelfde tusschenkomst, de heeren ten Kate, Cremer en Beets hier willen optreden. Van den eersten verwachten wij eene studie over Longfellow; Cremer zal weder eene zijner betuwsche novellen voordragen, en zoo het onderwerp door den heer Beets te behandelen ons niet bekend is, de herinnering aan zijn vroeger optreden geeft regt om ook van hem, even als van zijne medestanders, een rijk kunstgenot te verwachten. De namen der drie sprekers maken elke aanbeveling onzerzijds overbodig, en wij durven nu reeds instaan voor het welslagen der pogingen van den heer Bolt om het goede ook langs dien weg hier te bevorderen.

Rotterdamsche courant, 23 januari 1867:

Op VRIJDAG den 25 JANUARIJ a. s., des avonds ten 8 ure, zal in de Leeszaal van het Rotterdamsch Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, door den Heer

J. J. CREMER,

van 's Hage, worden voorgedragen zijne Over-Betuwsche Vertelling, getiteld:

OP DE KNIENHORST.

Toegang-Biljetten, voor het bijwonen dezer Voordracht, zijn à f 1.25 te bekomen bij de Boekhandelaars M. J. MENSING, Hoogstraat, — VERBRUGGEN & VAN DUYM, Hoofdsteeg, — M. WIJT & ZONEN, Beursplein.

Algemeen handelsblad, 28 januari 1867:

Met genoegen vernemen wij, dat onze beroemde novellist, de Heer J. J. **Cremer** op Vrijdag 15 Febr. zijne eerste voorlezing in dit seizoen zal houden in het Odéon alhier.

Algemeen handelsblad 8 februari 1867:

VOORDRACHT VAN DEN HEER

J. J. CREMER,

op VRIJDAG 15 FEBRUARIJ, des Avonds ten 7½ Ure, in het ODÉON.

KRUSEMUNTJE EN JAN, PIER EN KLOAS.

Kaartjes zijn te bekomen en plaatsen te bespreken Donderdag 14de Vrijdag 15 Febr., van 11—4 ure, aan het Lokaal. (3096)

Arnhemsche courant, 13 februari 1867:

VIJFDE KUNSTAVOND

MAANDAG DEN 18 FEBRUARIJ 1867 's avonds 7¾ ure, in de Kleine Zaal van MUSIS SACRUM,

Spreker de Heer J. J. CREMER.

Enkele kaartjes à f 1.25 nog te bekomen in het Magazijn van BOLT, Oeverstraat B. 48.

Oprechte Haarlemsche courant, 18 februari 1867:

* * Op uitnoodiging van eenige familien te dezer stede, heeft de Heer **J. J. CREMER** zich bereid verklaard om alhier den 7^{den} Maart a. s. te houden eene voordragt van eene zijner beroemde **BETUWSCHE NOVELLEN**.

Gelegenheid ter inteekening is van heden af opengesteld, voor **een gulden** de plaats, aan den Nieuwen Schouwburg, in de St. Jansstraat, te Haarlem.

Arnhemsche courant, 20 februari 1867:

Er is, gelooven wij, geen tweede in Nederland, die Cremers talent van voordragen bezit, inzonderheid wanneer hij een zijner eigene zoo meesterlijk in de details geschetste betuwsche novellen tot zijn onderwerp heeft gekozen. Daarvan gaf hij gisteren avond weder het bewijs toen hij in Musis Sacrum met zijn *Kruuzemuntje* optrad, eene teekening met de pen, gelijk hij het noemde, en waarin zijne zeldzame gaaf om het boerenleven naar de natuur weer te geven op nieuw bleek. Maar terwijl hij ons dat eenvoudige leven schetst, weet hij ook door zijne menschkundige opmerkingen onze gedachten op iets hoogers te vestigen dan op betuwsche boeren. Zijne aanschouwelijke tafereeltjes geven tevens iets te denken en te gevoelen en de lachwekkende, maar toch ook getrouwe details zetten aan zijne voordragt een vrolijk karakter bij, dat de hoorders aangenaam bezig houdt.

De intrigue van zijne laatste betuwsche novelle is in een paar woorden mede te deelen. Het tienjarig dochtertje van een armen landbouwer wordt onregtvaardig behandeld door den veldwachter en tracht hem toch op zijn sterfbed nog wel te doen. Maar die eenvoudige gedachte heeft **Cremer** zoo plastisch voorgesteld, en zijne personen, zijn grootmoeder, zijn burgemeester en diens klerk, zijn veldwachter en voor een deel ook de kleine *Kruuzemuntje* zelve, zijn zoo naar het leven geschilderd, dat men aan geen intrigue denkt en met onafgebroken aandacht de beschrijving van de details volgt. Het voorlezen van het sprookje, de zieke grootmoeder, het zoeken naar den appel, het verhoor bij den burgemeester, het gebed voor het sobere maal, het bezoek van den baron van Swiet, de nieuwe schoentjes, en vooral grootje in de koets, zijn schilderijtjes zoo als alleen **Cremer** ze kan geven en zoo als hij alleen ze kan voordragen.

Ook het tweede verhaal: de klompenmaker, die naar den post van voorzanger dingt en wien door den predikant de vraag ter beantwoording gedaan wordt hoe de vader van Cham heet, werd aardig verteld en wekte door de wijze waarop de boer werd voorgesteld den algemeen lachlust bij de zeer talrijke toehoorders, die dezen vijfden kunstavond van den heer Bolt bijwoonden.

Nieuwe Rotterdamsche courant, 21 februari 1867:

Op Heden Donderdag 21 Februarij
 (en niet, zoo als vroeger vermeld was, 22 Februarij) zal door den Heer **J. J. CREMER**, van 's Hage, in de Leeszaal van het Departement Rotterdam der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* worden voorgedragen zijne **Overbetuwsche Novelle**, getiteld:

HET PAAUWENVEERKE.

Toegangbiljetten voor het bijwonen dezer Voordracht zijn à **f 1.25** te bekomen bij de Boekhandelaars **M. J. MENSING**, Hoogstraat; **VERBRUGGEN & VAN DUYM**, Hoofdsteeg, en **M. WIJT & ZONEN**, Beursplein. (3052)

Arnhemsche courant, 22 februari 1867:

Is hant die kunstkracht, welke gelijktijdig tot schrijven en lippen roept, dan trant met den glimlach, den met den tranen vermaagt en verbroedert, dan heeft **Cremer** gisteren avond door zijn nieuw letterkundig voorleesend en de eigenaardigheid zijner voordragt het bewijs geleverd, dat hij — althut wij het nog niet wisten — een humorist van den echten stempel is. En wel, niet zoo als velen, een gevecht, maar een eenvoudig humorist, een humorist *à la mode*. De gave hem geschenken in die, waarmede de Franschen alleen maar — zonderling physiologische verhouding op taalkundig gebied — het meest hebben, *assécher*, noedra die eenen naar trill, neemt haar tranen den vorm van landlieden en kinderen om, de geschikte voorwendingen om zijne lachen en gewaarwordingen in te kleden.

Leet hant best, anders zou ik haast durven vragen, of *Krauswafle* niet **Cremer** meederst is, om reden er zijn leedkundigheden bare volledigste, reinste, verhevende uitdrukking in bereiken. Te wijzen op de verdiensten van het juweeltje, op al het fgevecht, dat er in *assécher*, al de delicate bijzonderheden, waarvan het wemelt, de miniatuurvenkjes, die er in schillen, de zachte, verhevelende tinten, de natuurlijke overgangen en afwisselingen, die als in het voorbijgaan atletische dansen, *meoropet*, sommige veroverende bodolingen, een het publiek behoudigen zij, dat een wel meer welgerekend bewijs leverde van de richting, die het **Cremer** talent afdraagt, door zich niet te laten afschrikken zich in een groeten getale in een zoo onwaardig heil — den naam van *and overvloed* — te willen kinnen te nemen pakken.

Mischien had het verhaal behoeven te eindigen bij de rogt evangelische aanmerking, dat de heer **Cremer** het van het kind al heel menomend worden een man, die in de delftma treinen ligt, knieschiet te willen voeren, maar dat nu dit te willen en, even als Willen, die reden te vatten, een juist eenmaal moet zijn, doch een verhaal dient immers den trechtersen, nimen te gehied bevredigd naar hant gaan, een ontakoopting aan te bieden.

Het verhaal, verkerkt men, is gedrukt; deze eestendigheid is echter voor niemand een reden geweest om thuis te blijven. Stukken van andere schryvers kan men even goed aan *Chuckje* van den hand leeren. **Cremer** moet ook *leeren*, want **Cremer** is dubbel kunstenaar. Al zijne presenzen doet hij met de strengste objectiviteit en de beknopte knipmóddelen voor een oogen leven, aan zijne vingers kloft een landschap, op zijn gebast stelt een karakter; zijn zóblaan kniedig en buigzaam spreekergaan vertegenwoordigt alle heftijden met de meest juiste en nood bekende intensite, en men wil, Europa rondreisende, vóórker meer dan een even schone kunstuiting toegelien, maar met **Cremer**, ongedend gelderen. — *Wie heeft het gewaagd hem ten omdent na te beoemen?* — met **Cremer** komt men wóór t'mis.

J. K.

H. B., 19 februari 1867.

Opregte Haarlemsche courant, 28 februari 1867:

VOORDRAGT
 van den Heer **J. J. CREMER**, van 's Gravenhage,
 op Dingsdag den 5^{den} Maart 1867,
TE ALKMAAR.
 Toegangkaarten zijn, voor zoo ver de ruimte toelaat,
 verkrijgbaar bij den Boekhandelaar JOH. ROEM aldaar.
NB. Voor deze gelegenheid aangevraagd een **extra-**
spoortrein van den *Helder* naar *Alkmaar* en terug.

Opregte Haarlemsche courant, 5 maart 1867:

NIEUWE SCHOUWBURG
 in de St. Jansstraat te Haarlem.
 Donderdag 7 Maart 1867, 's avonds ten **half acht ure**,
 lezing van den Heer
J. J. CREMER,
VAN 'SHAGE.
 De gelegenheid tot het bekomen van toegangskaarten
 (voor **een Gulden** de plaats), is van Dingsdag tot Don-
 derdag opengesteld bij den concierge van den Schouwburg.

Algemeen handelsblad, 15 maart 1867:

LAATSTE VOORDRACHT VAN DEN HEER
J. J. CREMER,
Oan 't kleine Rivierke,
 op VRIJDAG 15 MAART 1867, in *ODÉON*, des Avonds 7½ Ure.
 De nog resterende Plaatsen zijn Vrijdag van 10 tot 3 ure te be-
 spreken aan het Locaal. (6247)

Utrechtsch provinciaal stedelijk dagblad, 25 maart 1867:

*— Vrijdag avond trad te Nijmegen in het gebouw *de Harmonie* de heer N. Beets van Utrecht voor eene aanzienlijke schare heeren en dames op. Spr. had tot onderwerp zijner rede gekozen »*het reizen*." De redenaar werd met de meeste belangstelling aangehoord. Op den 8 April zal de heer J. J. **Cremer** in hetzelfde lokaal als spreker optreden.

Dagblad Zuid Holland en sGravenhage, 6 april 1867:

Voor KUNST en LETTEREN.

Zoo iemand, dan is het de heer J. J. **Cremer**, de bekende schrijver der Betuwsche novellen, die ons telkens bij zijn optreden in het openbaar de magt van de *viva vox* doet gevoelen. Houden zijne vertellingen reeds bij de lezing de aandacht onverdeeld bezig, door helderheid van teekening en warmte van kleur als ze doorgaans uitmunten, toch wordt hare belangrijkheid nog niet weinig verhoogd, wanneer ze door den schrijver zelven worden voorgedragen. Aan bijval ontbrak het dan ook den gevierden spreker wel nooit, daar hij nog immer het sprekersgenot mogt smaken van een talrijk publiek tegenover zich te zien. En dat voorregt valt hem niet alleen in deze hofstad ten deel, maar ook overal elders, waar hij zich in het vaderland doet hooren, ontmoet hij diezelfde sympathie voor zijne onmiskenbaar gelukkige voordragt.

Het moet daarbij tot zijn eer gezegd worden dat hij zijn eigenaardig spreektalent reeds meermalen — en met het uitstekendst gevolg — heeft aangewend in het belang eener

Vervolg:

... van zijn pen, die hij met een kracht van stem en gebaren. Die wondergave des heeren **Cremer** hebben de leden van **Oefening kweekt kennis** jl. Maandag zich weder zien ontplooiën, toen hij het roerend bevallig verhaaltje, in het Januarij-nummer der *Vaderlandsche Letteroefeningen* opgenomen, en *Kruuzemuntje* getiteld, voor een zeldzaam talrijk gehoor vertolkte.

Daar we ons geen letterlievend lezer kunnen voorstellen, die de „van ons bekende” *Letteroefeningen* niet geregeld leest, zullen we ons van breedvoerige mededeelingen omtrent de geschiedenis der jeugdige heldin van dit innig lief vertelseltje onthouden, en ons bepalen met te doen uitkomen, hoe ook weder deze eenvoudige schilderij naar het leven een niet alledaagsch talent verraaft. Niet alleen toch de aanminnige figuur van *Kruuzemuntje*, maar ook die van haar grootmoeder en vader, zoomede van den barbaarschen veldwachter, zijn verdienstelijk gemaakt en het geheel is met zulk een waas van frischheid en natuurlijkheid overtoegen, dat we onwillekeurig geneigd worden den heer **Cremer**, in letterkundigen zin, een natuurschilder bij uitnemendheid te noemen. Het was daarenboven eene gelukkige gedachte van den bekwamen novellist om in zijn *Kruuzemuntje* de groote waarheid in het licht te stellen, dat alleen in een kin-

Vervolg:

... maand en het geheel is met zulk een waas van frischheid en natuurlijkheid overtoegen, dat we onwillekeurig geneigd worden den heer **Cremer**, in letterkundigen zin, een natuurschilder bij uitnemendheid te noemen. Het was daarenboven eene gelukkige gedachte van den bekwamen novellist om in zijn *Kruuzemuntje* de groote waarheid in het licht te stellen, dat alleen in een kinderlijk gemoed die liefde kan leven en zich ontwikkelen, welke allen en alles omvat, en kwaad met goed kan vergelden, zoodat we — zal het goed met ons zijn — kinderharten moeten blijven rondragen, ook tot in den hoogsten ouderdom.

Geen wonder dan ook, dat het lieve kind, dat haar grootmoeder zoo zorgvuldig verpleegt en de lieveling van het geheele dorp blijkt te wezen, ook al beveiligt dat haar niet tegen den verraderlijken aanval van den onbarmhartigen veldwachter, weldra ook het *enfant chérie* der toehoorders geworden is, zoodat zij letterlijk in den angst zitten als de kleine kruisemunt-plukster, beschuldigd van diefstal van ooft, voor den Burgemeester teregt staat. Niet weinig verligt gevoelen allen zich als ze vrijgesproken huiswaarts keert, waar grootmoeder haar in groote

Vervolg:

bezorgdheid wacht. Het tafereeltje, waar zij met haar wonderplant haar lijdenden vervolger ter hulp wil komen, is onbeschrijfelijk aantrekkelijk, niet alleen om den diepen zin, maar ook om het koloriet.

We zijn zeker de uitdrukking van aller meening, wanneer we getuigen, dat de heer **Cremer** ook ditmaal zijne hoorders niet teleur stelde, en dat, zoo *Oefening* in het afgelopen genootschapsjaar zijne leden nu en dan, onder het gehoor van een minder boeiend spreker, aan vervelingskramp deed lijden, deze knisemunt daartegen een uitstekende remedie heeft opgeleverd, zoodat we vervelingskrampvrij het vaarwel konden aanhooren, dat ons door den ijverigen voorzitter van het genootschap, in eenige bezielde dichtregelen met nog jengdig vuur werd toegeroepen. Herinnerde de heer S. J. van den Bergh ons, dat het nu het 22ste afscheid was, hetwelk hij *Oefening's* leden toezong; we gelooven, dat hij aan zijne lier nu zeker niet minder krachtige toonen wist te ontlokken als vóór 22 jaren, in diepte van levens- en wereldopvatting als de dichter — we doelen hier nu niet bepaald op zijn zangerig gelegenheidswoord van Maandag avond — onloochenbaar gewonnen heeft. Wij zijn ongetwijfeld veler tolk, wanneer we den wensch uiten, dat *Oefening kweekt kennis* — dat tot hiertoe zoo min als zijne voorzitter onder de mokerslagen van een meer geducht dan grondig kriticus bezweek — nog lang in den heer v. d. Bergh een voorganger moge bezitten, wiens levenslust het is het schoone en goede met alle kracht te bevorderen.

Apeldoornsche courant, 6 april 1867:

— Gister avond hield de Afdeeling Apeldoorn der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. eene buitengewone vergadering met dames, bij welke gelegenheid de Heer B. J. v. P. van der Horst 't Blinkende Haantje van J. J. **Cremer** voordroeg; de geachte spreker deed zulks uitmuntend, geheel in den geest als **Cremer** zelf zulks zoude gedaan hebben; luide toejuichingen vielen hem dan ook ten deel, en verliet iedereen zéér voldaan over 't gehoorde de vergadering.

Leeuwarder courant, 24 september 1867:

Kunstnieuws.

Welk beschaafd Nederlander is er, die niet langzamerhand bekend is geraakt met **Cremer**, den novellist bij uitnemendheid? Zoo iemand in Nederland, dan is hij door zijne geschriften populair geworden in de echte beteekenis des woords. Het zijn inzonderheid zijne schoone Betuwsche novellen, vol van waarheid en oorspronkelijkheid, van diep gevoel en treffende eenvoud, die hem bij ieder, die wars van overdrijving is, tot een der meest geliefdkoosde schrijvers van Nederland hebben gemaakt. < Maar niet alleen als auteur, ook als spreker heeft de heer **Cremer** sinds lang groote gunst mogen verwerven. De eerste letterkundige vereenigingen en kringen in ons land wisten zich winter op winter de gelegenheid te verschaffen hem zijne novellen in den eigenaardigen, naiven Betuwschen tongval te hooren voordragen, en dan moest men tot nog ruimere erkenning en waardering komen van de voortreffelijkheden in die novellen weggelegd.

Op aandrang van eenige letterlievende stadgenooten heeft de heer **Cremer** besloten thans ook hier eene lezing te houden, in de groote zaal van mej. de wed. van der Wielen, die bepaald is op woensdag den 16 October e. k. Zijn wij wel onderigt dan zal zijn *Paauwen Veerken* het onderwerp der lezing uitmaken. Het verlangen, om den begaafden man te hooren, is hier reeds sedert geruimen tijd te groot geweest om niet te mogen verwachten, dat de intekeningslijsten van een groot getal namen zullen worden voorzien.

Provinciale Drentsche en Asser courant, 3 oktober 1867:

— De heer **J. J. Cremer**, wiens novellen zoo gunstig bekend zijn en die de verhalen, door hem geschreven uitstekend voordraagt, zal zich ook hier in de concertzaal laten hooren.

Provinciale Drentsche en Asser courant, 16 oktober 1867:

„Naar men ons berigt, zal de heer **J. J. Cremer** van 's Hage, de bekende novellist, wiens lezingen elders zoo veel opgang maakten, in de volgende maand deze stad bezoeken en ook hier eene voordragt houden.
Ook te Leeuwarden zal de heer **Cremer** spreken.

Provinciale Drentsche en Asser courant, 17 oktober 1867:

— De heer **Cremer** heeft met de voordragt van zijn *Paauweveerke* de reeds hooggespannen verwachting van de „Groninger Courant“ nog verre overtroffen.
Hij trekt met dat mooi en tevens geldswaardig *Paauweveerke* door Assen naar Zwolle, om er de Overijsselaren op te vergasten.

Leeuwarder courant, 18 oktober 1867:

De naam van J. J. **Cremer** is reeds sedert langen tijd populair in Nederland. Dit heeft hij te danken niet alleen aan zijne schoone novellen, Betuwsche en Over-Betuwsche, zoowel als die, waarin hij ons naar andere deelen des lands verplaatst, maar ook aan de wijze waarop hij die novellen voor het publiek voordraagt, aan zijn sprekerstalent, goed schrijver en goed redenaar, 't gaat niet altijd te zamen, maar vooral niet zoo als hier het geval is. Dit wist men ook te Leeuwarden reeds lang, en het baarde ons dan ook geene verwondering, dat de groote zaal van mej. de weduwe van der Wielen gisteren avond door een talrijk gezelschap (omstreeks 500 menschen) was bezet, om den heer Cremer zijn *Paauweveerke* te hooren voordragen. Het is geene banale uitdrukking als wij zeggen, dat de heer **Cremer** op uitstekende wijze heeft voldaan. Al wat er voor waars en gevoeligs in die schoone vertelling is gelegen, deed hij uitkomen. Hij was, als ware het, vereenzelvigd met de door hem in zoo fijne nuances geschetste personen, en de indruk daarvan liet zich niet wachten. Bij de geringste verademing of rust, die de spr. zich gunde, barstten de toejuichingen los. In 't kort, de heer Cremer kon zien, dat men zijn talent hier weet op prijs te stellen, en dit zal hem, naar wij ons vleijen, er toe bewegen, Leeuwardens ingezetenen op eene tweede voordragt te vergasten.

Opregte Haarlemsche courant, 18 oktober 1867:

GRONINGEN, 15 October. Gisteren-avond is door den heer J. J. **Cremer**, van 's Hage, in het Concerthuis alhier eene voordragt gehouden. De zaal kon de in grooten getale opgekomen toehoorders nauwelijks bevatten.

Provinciale Drentsche en Asser courant, 29 oktober 1867:

— De bekende novellist J. J. **Cremer** heeft in de voerweek te Heerenveen een zijner novellen: „Bruur Joap” voorgedragen.

Utrechtsch provinciaal en stedelijk dagblad, 18 november 1867:

• • Voordracht van den Heer J. J. **CREMER**, op Dingsdag 19 November 1867, des avonds te 8 ure, in de Zaal naast den Schouwburg, ten behoeve van het **NEDERLANDSCH GASTHUIS VOOR OOGLIJDERS**. Toegangkaartjes zijn à f 1,25 verkrijgbaar, in het gen. Gasthuis, en Dingsdag avond aan de deur der Zaal.

Arnhemsche courant, 18 november 1867:

DE BEWIJZEN van toegang voor de zes Kunst-avonden, waarvan de eerste zal plaats hebben Woensdag, den 20 November, 's avonds kwart voor acht ure, in de kleine Zaal van Musis Sacrum, Spreker de heer J. J. **Cremer**, ('t blinkende haantje, Betuwsche Novelle,) zijn te bekomen in het magazijn van porselein en kristal van den Heer C. J. Bolt Oeverstraat B. 48, personeelkaart voor de zes avonden à f 5.00, enkele kaartjes à f 1.25.—

Arnhemsche courant, 22 november 1867:

zorgt eerst dat zijn zestal sprekers van de zoodanigen zijn, die regt hebben op toehoorders. Dit getuigde de eerste avond ten volle, en zoo het ten opzichte van anderen waar moge blijven, dat men lezen kan, wat zij voordragen, bij **Cremer** is dit volstrekt onwaar. De teekens zouden nog uitgedacht moeten worden, die weêrgeven wat **Cremer** gesproken heeft, en dat slechts voor een klein deel te lezen is in zijne novellen.

Ook nu werd de aandacht van de vele toehoorders onafgebroken geboeid door de plastische voordragt, waarmede hij de bekende novelle: *het Blinkende Haantje* aan zijne hoorders verhaalde, en waardoor de fijnheden van detail, de uitgewerkte tafereeltjes, die wij van hem gewoon zijn, in hunne volle waarde gevoeld worden.

Het ongunstige weder moge grootendeels oorzaak zijn geweest, dat de opkomst niet zoo talrijk was als bij vroegere gelegenheden, de volle zaal bewees dat de kunstavonden van den heer Bolt ook weder dit jaar in den smaak van het aanzienlijk en deftig publiek vallen.

— Als gewoonlijk was eergister de lezing van den heer J. J. **Cremer** ten voordeele van het gasthuis voor Ooglijders druk bezocht. Hij handhaafde zijn roem met de voordragt van *kruzemuntje* en van *zönneke en moantje*, een novelle en een gedicht, dat het uitstekend talent des dichters weder zeer deed uitkomen. Er waren ruim vierhonderd hoorders.

Utrechtsch provinciaal en stedelijk dagblad, 21 november 1867:

Hoornsche courant, 3 december 1867:

— Op eene nader te bepalen dag zal in den loop dezer maand eene voordragt worden gehouden door den Heer J. S. **Cremer**, de beroemde Novellist. Deze Soirée zal plaats hebben in het lokaal *Dankelman* alhier. Eene lijst tot deelneming is reeds in circulatie; de toegang is ad f 1 per persoon bepaald.

Wij zijn verzocht mede te deelen, dat voor hen, die door onverhoopte omstandigheden de lijst tot teekening niet is aangeboden, in het lokaal *Dankelman* de gelegenheid bestaat toegangskaarten te kunnen bekomen.

Hoornsche courant, 7 december 1867:

HOORN, 6 December.

Wij vernemen thans met zekerheid, dat de voorlezing door den heer J. I. **Cremer** bepaald doorgaat, en wel op Donderdag 19 dezer, des avonds ten 7½ uur, in het lokaal *Dankelman*.

Leydse courant, 13 december 1867:

Leydse courant, 20 december 1867:

HET KRUUZEMUNTJE.
Voordracht van J. J. **CREMER**,
DINSDAG *seventien* DECEMBER,
in de Stads Geheerzaal, aanvang te ~~zeven~~ uren 's avonds.
Toegangskaarten (ad f 1 per persoon) te verkrijgen bij de Heeren SCHREUDER & VAN BAAK, Nieuwe Rijn, en aan het Locaal op den avond der Spreekbeurt.
Er kunnen plaatsen besproken worden tegen betaling van *tien* Cents,
G. VAN GORKOM.
J. H. MARONIER.
W. PLEYTE.

— Twee achtereenvolgende avonden werd alhier den beminnaars van fraaije letteren een hoogst aangenaam genot verschaft en op beide avonden getuigde eene buitengewoon talrijke opkomst van groote belangstelling. Dingsdag avond droeg in de stads-gehoorzaal de heer J. J. **Cremer** *het Kruuzemuntje* voor, op zijne gewone onnavolgbare wijze; ook thans wist hij de handelende personen zijnen toehoorders zoo aanschouwelijk voor te stellen dat men als 't ware de zaken, die hij verhaalde, voor de oogen zag getooverd, zoodat allen met onverdeelde aandacht aan zijne lippen hingen. Gisteren avond traden in de vergadering van de afdeeling der maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen de zoo gunstig bekende Vlaamsche letterkundigen H. Conscience en K. Versnaeyen op. De heer Versnaeyen droeg voor en na de pauze verscheidene zijner dichtstukken voor, terwijl de heer Conscience voor de pauze sprak over de roeping der vrouw en de vergadering daarna met het mededeelen van een verhaal: »llaat en Liefde'' bezig hield. Beide sprekers mogten herhaaldelijk blijken van **bijval** ontvangen en zullen alhier zeker een gunstigen indruk achterlaten.

Hoornsche courant, 21 december 1867:

HOORN, 20 December.

De heer *J. I. Cremer* hield gister avond alhier de aangekondigde voorlezing en wel van zijne novelle getiteld *Bruur Joapik* voor een talrijk uitgelezen publiek; zijne sierlijke - neen, zijne eenvoudige - neen, zijne onvergelykelijk schoone voordracht deed zijne hoorders als aan 's mans lippen hangen; onder de geschriften van den gevierden autheur staat *Bruur Joapik* zeker mede boven aan, bij onzen uitgever zijn exemplaren van deze novelle te bekomen à 50 cts; de heer **Cremer** en zijne voordracht van gister avond zal lang in de herinnering van Hoorsch ingezetenen blijven leven.

www.jacobcremer.nl

Laatst bijgewerkt: 8 mei 2020.